

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 2 1 5 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡≡

Obča geografija – Geografija Slovenije

Sreda, 6. junij 2012 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 27 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 2 strani.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Napišite štiri različne obnovljive energijske vire.

(2 točki)

2. Opišite dve pomanjkljivosti proizvodnje električne energije na način, ki ga prikazuje slika 1 na Prilogi k Izpitni poli 2.

1 _____

---

2 _____

(2 točki)

3. Napišite energijski vir, ki je bil najpomembnejši med industrijsko revolucijo v 19. stoletju, in opišite vzrok, ki je z razvojem industrije vplival na zmanjševanje njegovega pomena.

Energijski vir: _____

Opis: _____

(2 točki)

4. K posamezni industrijski panogi pripišite črko pred razmestitvenim dejavnikom, ki najpomembneje vpliva na njeno namestitev. Posamezno črko napišite le enkrat.

_____ tekstilna industrija

A tržišče

_____ barvna metalurgija

B delovna sila

_____ živilska industrija

C surovine

_____ lesna industrija

D energijski vir

(2 točki)

5. Najbolj razvite države sveta so že prešle predindustrijsko in industrijsko obdobje družbenega razvoja. Na kateri stopnji razvoja so danes in zakaj?

Stopnja razvoja: _____

Pojasnitev: _____

_____

_____

(2 točki)

Slovenija 1

6. Od naštetih pedogenetskih dejavnikov obkrožite tistega, ki je najpomembnejši za lastnosti in prostorsko razširjenost prsti v Sloveniji:

podnebje   matična podlaga   čas   živi organizmi v prsti

(1 točka)

7. Katero rastlinsko mejo prikazuje slika 2 na Prilogi k Izpitni poli 2? Opišite razliko pri tej meji med alpskimi pokrajinami in visokimi planotami dinarskokraških pokrajin.

Rastlinska meja: _____

Opis: _____

_____

_____

_____

(2 točki)

8. Imenujte tip prsti, ki je značilen za površje iz trdih karbonatnih kamnin, kakor ga prikazuje slika 2 na Prilogi k Izpitni poli 2. Napišite eno značilnost tega tipa prsti razen (ne)rodovitnosti.

Tip prsti: _____

Značilnost: _____

_____

(2 točki)

9. Na črte vpišite pravičen pojem oziroma geografsko ime. Izbirajte med: kislá (prst), Savinja, Mura, karbonatni (nanosi), silikatni (nanosi). Vsakega izberite le enkrat.

Med naše najrodovitnejše in za kmetijstvo najpomembnejše prsti sodi evtrična rjava prst, ki je

med drugim značilna za _____ nanose ob Savi in

_____. Za _____ nanose ob Dravi in

_____ je značilna distrična rjava prst, ki je po reakciji

_____.

(3 točke)

10. Imenujte slovenski makroregiji, v katerih prevladujejo naravni listnati gozdovi.

1 _____

2 _____

(1 točka)

11. Razložite, zakaj je pri nas več iglastih gozdov, kakor bi pričakovali glede na podnebne in talne razmere.

(1 točka)

Slovenija 2

12. Navedite tri različne pogoje, ki so poleg naravnih zanimivosti potrebni za razvoj turizma v nekem kraju.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

13. Turizem postaja vse pomembnejša dejavnost, s katero se preživljajo domačini na zavarovanih območjih. Opišite vzrok za to.

_____

_____

(1 točka)

14. Pomagajte si s sliko 3 na Prilogi k Izpitni poli 2 in obkrožite DA, če trditev drži, oziroma NE, če trditev ne drži.

V Obalno-kraški regiji je turizem izrazito sezonski.

DA

NE

Gorenjska regija ima večji delež ležišč v hotelih in podobnih namestitvenih objektih kakor Zasavska regija.

DA

NE

Največjo zasedenost ležišč pozimi imajo kraji v alpskih pokrajinah.

DA

NE

(2 točki)

15. Imenujte opisane turistične kraje in navedite obliko oziroma vrsto turizma, ki je značilna za posamezni kraj.

A

Kraj je izhodišče izletov in planinskih poti, ponuja raznovrstno rekreacijo za sprehajalce, pohodnike, kolesarje in alpiniste. Po osojnih pobočjih Vitranca so nanizane smučarske proge in žičnice, v dolini Planice pa smučarske skakalnice.

Ime kraja: _____

Oblika turizma: _____

B

Svojo turistično dejavnost je kraj razvil zaradi izvirov termalne vode. Leži vzhodno od sotočja rek Krke in Save. Zunanji in notranji del kopališča predstavljata največji bazenski kompleks v Sloveniji.

Ime kraja: _____

Oblika turizma: _____

C

Na začetek turizma v tem kraju sta odločilno vplivala lega ob morju in blago podnebje. Ob raznovrstni turistični ponudbi je tu največ prenočitvenih zmogljivosti v Sloveniji.

Ime kraja: _____

Oblika turizma: _____

(3 točke)

16. Vzročno-posledično pojasnite vpliv turizma na selitvene tokove in na dejavnostno sestavo prebivalstva v obalnih občinah Slovenije.

Pojasnitev selitvenih tokov: _____

_____

_____

Pojasnitev dejavnostne sestave: _____

_____

_____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

17. Imenujte gorstvo, katerega del sta Snežnik in Nanos, ter napišite geološko dobo, v kateri je bilo dvigovanje tega gorovja najintenzivnejše.

_____ gorstvo

Geološka doba: _____

(2 točki)

18. Na podlagi dveh različnih dejavnikov pojasnite trditev »Visoke kraške planote na zahodu Slovenije so rezervoar pitne vode«.

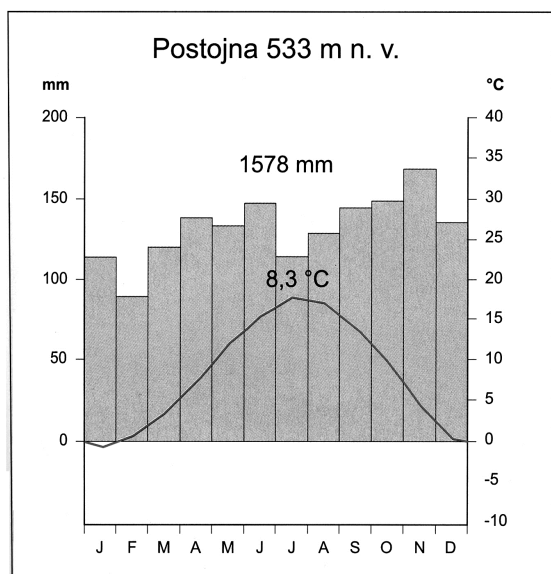
_____

_____

_____

(2 točki)

19. Klimogram na sliki 1 prikazuje podnebne značilnosti Postojne. Imenujte letni čas, v katerem je največja verjetnost poplav. Opišite, kako so na kraških poljih rabo tal prilagodili poplavam.

Slika 1

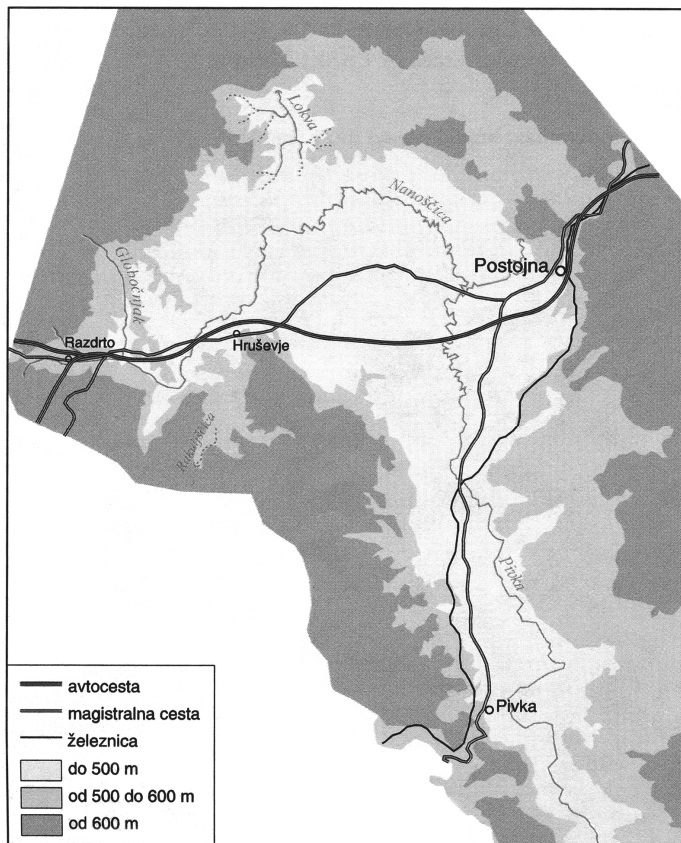
(Vir: Novak, F., 2003: Geografija Slovenije za 9. (8.) razred, str. 59. DZS. Ljubljana)

Letni čas: _____

Opis: _____

(2 točki)

20. Pomagajte si s sliko 2, ki prikazuje del Pivške kotline, in k trditvam napišite DA, če so pravilne, in NE, če so napačne.

Slika 2

(Vir: Gams, I., 1996: Geografske značilnosti Slovenije, str. 147. Mladinska knjiga. Ljubljana)

_____ Reka Pivka izvira pri Postojni.

_____ Železnica med Postojno in Pivko je del Južne železnice.

_____ Skozi Postojnska vrata potekajo pomembne prometne poti iz celinske Slovenije proti morju.

(2 točki)

21. Pojasnite dva vzroka za gostejšo poselitev Bloške planote v primerjavi z drugimi visokimi kraškimi planotami.

1 _____

_____

_____

2 _____

_____

_____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 2

22. Imenujte reki, ki sta na sliki 4 na Prilogi k Izpitni poli 2 označeni s črkama A in B.

A _____

B _____

(2 točki)

23. Razložite, zakaj je reka, ki je na sliki 4 na Prilogi k Izpitni poli 2 označena s črko A, primernejša za izkoriščanje hidroenergije v primerjavi z reko, ki je v isti prilogi označena s črko B.

_____
_____

(1 točka)

24. V spodnje besedilo vpišite ime kraja, do katerega pridemo, če se peljemo iz Dravograda po dolinah rek, ki so na sliki 4 na Prilogi k Izpitni poli 2 označene s črkami A, B in C. Izbirate lahko med:

Slovenj Gradec

Maribor

Ravne na Koroškem

Po dolini reke, označene s črko A, nas cesta in železnica pripeljeta v

_____, po dolini reke, označene s črko C, pridemo v

_____, po dolini, označeni s črko B, pa poteka le

cestna povezava do _____ in naprej v Velenjsko kotlino.

(2 točki)

25. Imenujte hribovji, ki sta na sliki 4 na Prilogi k Izpitni poli 2 označeni s številčkama 1 in 2.

1 _____

2 _____

(2 točki)

26. Razložite, zakaj obe hribovji, ki ste ju imenovali v nalogi 25, geološko uvrščamo k Centralnim Alpam.

(1 točka)

27. Opišite primer rabe posameznih kamnin s hribovij, imenovanih v nalogi 25, v preteklosti (pred 2. svetovno vojno) in primer sedanje rabe posameznih kamnin.

Opis rabe v preteklosti:

Opis rabe v sedanjosti:

(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran